

Η ΥΔΡΑ ΤΗΣ ΟΛΓΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ

Άρχές Ιουνίου 2005. Καλοκαιρινή ευδία. Στόν Κάβο τής "Υδρας κατεβαίνω από τό σπίτι μου πρός τό λιμάνι. Στά μισά του δρόμου, σέ μία σκιά, άτενίζοντας τό πανόραμα του «κοίλου» τής "Υδρας, κάθεται κάποιος σέ φορητό σκαμνάκι μέ όλα τά σύνεργα τής ζωγραφικής: σύνεργα μάλλον τής άρχιτεκτονικής παρά τής ζωγραφικής: Αντί γιά Καβαλλέτο, λάδια και πινέλα, σχεδιαστική πινακίδα, χαρτί μεγάλο (50x70 εκ.) ύδατογραφίας, χάρακες και τρίγωνα και μολύβι. Από δίπλα μία κασετίνα μέ ύδροχρώματα.

Ζωγραφίζω ό ίδιος και ξέρω πόσο έκνευριστικά είναι τά άδιάκριτα έρωτήματα και οι άκόμα πιό άδιάκριτες ματιές τών περαστικών, όταν έργαζόμαστε στο ύπαιθρο. Προσπερνά τήν ζωγράφο, άμίλητος. Γυρίζοντας μετά από δύο ώρες τήν βρίσκω στην ίδια θέση, ήρεμη, συγκεντρωμένη άπόλυτα στο έργο της. Τήν ξαναβρίσκω τήν έπαύριο και τήν μεθεπόμνη ήμέρα. Μ' έχει έντυπωσιάσει τό μεθοδικό δόσιμο τής άγνώστου μου ζωγράφου στο άντικείμενό της. Τό πώς δουλεύει, μέ στοχαστικότητα, προσήλωση και κυρίως μέ εύτυχία, μου μεταδίδει ένα αίσθημα χαρούμενης κατάφασης του κόσμου. Αυτό μέ προκαλεί νά τής μιλήσω.

Κοιτάζω μέ έκπληξη και βαθειά έσωτερική άνταπόκριση τό ήδη άρκετά προχωρημένο ζωγράφημά της. Τολμά διάφορες παρατηρήσεις και άποτιμήσεις. Η Όлга Άναστασιάδου μου λέει πώς έτοιμάζει έκθεση μέ τοπιογραφίες της στην Θεσσαλονίκη και μου προτείνει νά γράψω κάτι από αυτά που τής λέω, γιά τόν τρόπο που δουλεύει. Άνταποκρίνομαι πρόθυμα. Θα έπαναλάβω έδω περίπου τά όσα τής είπα και θα προσθέσω και μερικά που δέν τής είπα, γιά τό ένα έργο της, αυτό και μόνο που δουλεύει έκείνες τίς μέρες και που κρατά έναργέστατα στην μνήμη μου. Δέν του έχει δώσει όνομα. Τό όνομάζω: «Υδρα. Κυψέλη κτισμάτων».

Υπάρχει, σάν θεμέλιο τής σύνθεσης, ένας ίχνογραφημένος σκελετός: Ένα αύστηρο σχέδιο μέ μολύβι άχνό, ένα πλέγμα από λεπτές εύθειες γραμμές, κάθετες, όριζόντιες, πλάγιες, που συνθέτουν μέ μεγάλη ένάργεια μία κυψέλη κτισμάτων. Όγκοι άπλοί, ποικιλόμορφοι που διατάσσονται προσθετικά στην πλαγιά. Ο χρωματισμός μέ τό ύδρόχρωμα προστίθεται διάφανος, μέ μεγάλη οικονομία. Τό σχέδιο διαφαίνεται κάτω από τό χρώμα.

Είναι ένα τμήμα τής φυσικής χόανης, του «κοίλου» μέσα στο όποιο αναπτύσσεται ή "Υδρα: Ένας κάθετος τομέας τής πόλης από τήν παραλία κάτω, μέχρι τά τελευταία σπίτια, ψηλά. Τό ίχνογράφημα παριστάνει μόνο τίς άκμές τών στερεών τών κτισμάτων. Στήνεται ένα «κρυστάλλωμα» κύβων, - τά κτίσματα - και πρισμάτων, - οι τετράριχτες στέγες - που διαβάζεται σάν τμήμα άντιπροσωπευτικό του συνόλου τής πόλης. Η ματιά του παρατηρητή τής άπεικόνισης μπορεί νά επέκτεινει έλεύθερα τήν άνάγνωση, νά «οικοδομήσει» μέ τήν φαντασία του κάτ' επέκτασιν τήν ίδια κυψέλη όγκων και πρός τά δεξιά και πρός τά άριστερά· μπορεί όμως και νά περιορισθεί στην έντατική έστίαση ενός μικρού τμήματος του πολεοδομικού συνόλου, νά εισδύσει στην λεπτομέρεια.

Ο έπαρκής θεατής έχει τήν θαυμαστή ψευδαίσθηση ότι ή ζωγράφος «κτίζει» ξανά τήν πόλη, σχεδιάζοντάς την μέ τήν άπέριττη αυτή άκρίβεια, έπαναλαμβάνοντας μέ μία χειρονομία είκαστική, σέ σύντομο σχετικά διάστημα, τό έργο οίκοδομήσεως τής ιστορικής πολιτείας που χρειάσθηκε χρόνια πολλά γιά νά ολοκληρωθεί. Ο τρόπος τής παράστασης είναι άκραιφνώς τεκτονικός. Καμμία διάθεση «γραφικότητας» μέ τήν παράσταση άτμοσφαιρικών λεπτομερειών. Λείπουν τά ψιμύθια τών προσώπων, άλλα άκόμη και τά περισσότερα από τά άνοίγματα τών κτισμάτων. Ο Ούρανός χωρίς χρώμα: τό λευκό χαρτί. Τό ίδιο και ή Θάλασσα, ύποδηλώνεται μόνο από τόν άντικατροπισμό τών προσώπων, δέν έχει δικό της χρώμα.

Η λιτότητα και άφαιρετικότητα του τρόπου σχεδίασης έπαναλαμ-βάνεται και στην διάταξη τών άπαλών τόνων του ύδροχρώματος. Και έδω καμμία δήτην «γραφική» ασάφεια, λείπει ή διαπλοκή και ή άλληλεπίθεση χρωμάτων και κυρίως τά «μουντζουρώματα». Αντ' αυτού επικράνεις αύστηρο-τατα καθορισμένες - οι προσώψεις τών κτισμάτων - , ή κάθε μία σέ έναν μόνο τόνο (σέ μία εύρεια σκάλα γκριζών, μαβιών και φαιών), έναϊό και διάφανο. Οι έντονα φωτισμένες όψεις τών σπιτιών πρός τά άνατολικά: άσπρο χαρτί, άβαφο. Οι στέγες σέ μία διακριτική διαβάθμιση τόνων γαιώδους χρώματος. Βρισκόμαστε έδω άντιμέτωποι μέ τήν άύθεντική τεχνοτροπία τής ύδατογραφίας που άντλεί τήν ύποβλητική της έκφραστικότητα από τήν διαφάνεια του χρώματος και τήν άνεπανάληπτη άπόδοση τής άτμοσφαιρικότητας μέ τό φώς που ύποδηλοΰται από τό λευκό χαρτί. Η ζωγραφική αυτή δέ χρειάζεται περιγραφικότητα ή παράσταση λεπτομερειών τών δρωμένων στην πόλη, δέν καταφεύγει στην έπιφανειακή ρητορική του «τοπικού χρώματος». Τής άρκει νά μās προσφέρει ένα ιδεόγραμμα τής πόλης, πυκνό.

Η καλλιτέχνης θά μπορούσε νά έπαναλάβει σάν «πιστεύω» της τήν όμολογία του Οδυσσέα Ελύτη (στά «Άνοικτά Χαρτιά»): «Η έμφυτη ροπή μου ν' άνασυνθέτω από τά στοιχειά (...) ένα ιδανικό πρότυπο, λειτουργούσε (...) άσταμάτητα μέσα μου και μέ έκανε, ύστερα από μία σειρά προσθαφαιρέσεις, νά κρατά τελικά μία σύνωση τοπίου καθαρά όνειρική, που ώστόσο ένωθα

να ναι πιό πραγματική από τήν άλλη, τήν προσπή όποιαδήποτε στιγμή στις αισθήσεις μου».

Καθηγητής Άλέξανδρος Παπαγεωργίου – Βενετιάς
Άρχιτέκτων – Πολεοδόμος

Μόναχο, Αύγουστος 2005